

Sygn. akt III AUa 1531/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SO del. do SA Bożenna Rolińska
Protokolant: stażysta Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r. w Lublinie

sprawy R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji wnioskodawcy R. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 25 października 2013 r. sygn. akt IV U 840/13

oddala apelację.

III AUa 1531/13

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 24 maja 2013 r odmówił R. P. prawa do emerytury pomostowej.

Od tej decyzji odwołanie do Sadu Okręgowego w Zamościu złożył wnioskodawca, domagając się zmiany decyzji i zaliczenie pracy jako kierowca samochodów ciężarowych w zakładach: u S. O. oraz w (...) Szkole (...) Z..

Wyrokiem z dnia 25 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Zamościu oddalił odwołanie. Sąd ustalił, że R. P., urodzony w dniu (...), w dniu (...) złożył wniosek o emeryturę pomostową. Na datę decyzji osiągnął wiek 60 lat. Pobiera świadczenie przedemerytalne. Wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego w Fabryce (...) od 9 maja do 8 czerwca 1974 r., w (...) Z. od 1 października 1974 r. do 31 października 1979 r., w (...) Szkole (...) (...) Z. od 1 lipca 1989 r. do 30 września 1995 r. z wyłączeniem urlopów bezpłatnych 6-18 sierpnia 1990 r., 8-20 listopada 1993

r., 10 listopada -10 grudnia 1994 r., w A. od 17 lipca 2004 r. do 31 grudnia 2007 r. u S. O. od 1 stycznia.2005 r. do 31 października 2007 r. oraz w Przedsiębiorstwie (...). W. od 1 lutego 2008 r. do 30 września 2011 r.

Sąd Okręgowy oparł swoje ustalenia na zeznaniach wnioskodawcy, zeznań świadków: Z. S. i G. M., oraz dokumentach z okresów zatrudnienia: aktach osobowych, świadectwach pracy i świadectwach pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, że w dniu 1 stycznia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656), która określa warunki nabywania i utraty prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz rodzaje prac w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do emerytury pomostowej. Nowa ustawa ogranicza znacznie liczbę prac, których wykonywanie uprawniało do przejścia na wcześniejszą emeryturę. Dotyczy ona osób, które urodziły się po dniu 31 grudnia 1948 r. i które nie mogły uzyskać prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie dotychczasowych przepisów, gdyż nie miały odpowiedniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999 r.

Definiuje ona pojęcie pracy w szczególnych warunkach oraz pracy o szczególnym charakterze. Stosownie do treści art. 3 ust. 1 tej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach został określony w załączniku nr 1 do ustawy. Zgodnie z ustawą, czynniki ryzyka, o których była mowa powyżej są związane m.in. z pracami pod ziemią, pracami na wodzie, pracami pod wodą, pracami w powietrzu, pracami w warunkach gorącego czy zimnego mikroklimatu.

Natomiast prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się (art. 3 ust. 3). Wykaz tych prac został określony w załączniku nr 2 do ustawy

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 4 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który łącznie spełnia następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składowy i nieskładowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca spełnia warunek ogólnego stażu okresów składowych i nieskładowych ponad 25 lat, spełnia warunek wieku na datę decyzji, rozwiązany został stosunek pracy. Wykonywał prace kierowcy

samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton marki J., S., D., S. we wszystkich wskazanych zakładach pracy w pełnym wymiarze czasu pracy i woził artykuły spożywcze i budowlane, co daje razem okres pracy na datę 31 grudnia 2008 r. ponad 15 lat. Praca ta według przepisów dotychczasowych z art. 32 ustawy emerytalnej była zaliczana jako praca w warunkach szczególnych na podstawie Wykazu A, działu VIII, poz. 2 załącznika do rozporządzenia R.M. z dnia 7.02.1983 r.

Sąd Okręgowy orzekł, że wnioskodawca spełnia warunki wskazane w punktach z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych za wyjątkiem pkt 6 ustawy, bo po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych ani w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdaniem Sądu wnioskodawca nie spełnia też warunku z art. 49 ust 3, bo w dniu wejścia w życie ustawy nie miał okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy. Brak jest podstaw do uznania emerytury pomostowej z art. 49 ust 3 ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9.01.2013 r., III AUa 1050/12, Lex nr 1254418; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7.02.2011 r. I UK 276/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.09.2012 r. I UK 164/12, Lex nr 1284720). Załączniki nr 1 i nr 2, o jakich mowa w art. 3 ustawy nie kwalifikują bowiem obecnie pracy kierowcy samochodu ciężarowego jako pracy w warunkach szczególnych, jak to czynił załącznik nr 1 rozporządzenia R. M. z dnia 7.02.1983 r. w Wykazie A dziale VIII poz. 2.

Obecnie, jedynie jako praca o szczególnym charakterze, wobec rozmiaru odpowiedzialności, wymieniona jest w załączniku Nr 2: praca kierowcy autobusu w ruchu publicznym (pkt 8), której nie wykonywał; kierowcy pojazdów uprzywilejowanych (pkt 9) – takimi wnioskodawca nie jeździł; kierowcy przewożącego materiały wybuchowe oznaczone unijnym kolorem pomarańczowym (pkt 10), której nie wykonywał. Wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu w postępowaniu sądowym, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze" lub „w szczególnych warunkach" nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie II UK 164/11, Lex nr 1171289, OSNP 2013/5-6/62; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17.10.2012 r. III AUa 547/12, Lex nr 1303310).

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca R. P., zaskarżając wyrok całości. Wyrokowi zarzucał, że jest krzywdzący, bo wprawdzie po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, ale przepis art.49 ustawy upoważnia do wliczenia okresu dotychczasowej pracy i tym samym spełnienie przesłanek do emerytury pomostowej. Wnosił o zmianę wyroku i przyznanie prawa do świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia prawa materialnego. Jak słusznie zauważył Sad Okręgowy cytowana ustawa o emeryturach pomostowych ograniczyła prawo do uzyskania świadczenia do osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948 r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły przed dniem 1 stycznia 1999 r. zawężając katalog prac traktowanych jako praca w warunkach szczególnych lub w szczególnych charakterze.

Jak prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy wnioskodawca spełnił wymienione w art.4 pkt.1 -5 oraz 7 ustawy warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej - urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat; osiągnął wiek 60 lat, ma 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy, natomiast nie został spełniony warunek wymieniony w punkcie 6, albowiem wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym

charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje natomiast art. 49 ustawy, według którego prawo to przysługuje osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała wprawdzie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, ale w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu **art. 3 ust. 1 i 3**. Oznacza to, że art. 49 w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Błędne jest zatem stanowisko wnioskodawcy, że art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych umożliwi nabycia prawa do tego świadczenia po uwzględnieniu okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Taka możliwość istnieje w jedynie w przypadku ubezpieczonych spełniających warunek wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ale jest ona wyłączona w stosunku do osób, które takiej pracy po wskazanej dacie nie wykonywały, a w rezultacie nie spełniają warunku określonego w art. 4 pkt 6 tej ustawy. W konsekwencji osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować, jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. powołane wyżej wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 i z dnia 4 września 2012 r., I UP 164/12 oraz wyrok z dnia 22 lipca 2013 r., III UK 106/12, niepublikowany).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona i na mocy art. 385 KPC orzekł, jak w sentencji.